

За уредништво одговара А. Пајевић.

ГОДИНА ТРЕЋА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У
31. Марта 1880

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

А л б и —

Ал би ја вол'о, да силе веље
 У своје доба дигоше глас.
 Који би правди, праву, слободи
 Потпора био, бранич и спас!
 Да није кобно, пакосно, злобно
 Дизраил точак кочити смѐб.
 Из наше борбе, из наше крви
 Друкчи би венац данас се плео.

Ал би ти вол'о, Тисице мали
 Да такав дуго потраја склоп,
 Да снова твојих намере худе
 За јачих сила заклониш топ.
 Ко своју срећу на песку зида,
 На развалинам' суседа свог,
 Тај би још дуго слушати вол'о
 Како Дизраил дува у рог.

Албион — јесте, Албион види
 Да теби говет' њему је срам,
 Па ружећ' жреца лажних олтара
 Хришћанској правди подиже храм.
 А из тог храма кад луча сине
 И ширем свету отвори вид,
 Ху, ал ће гнусна бити голоћа:
 Духова црних пакост и — стид!

Борјан.

Чудо у Београду.

(Поцрпљено из званичног извештаја.)

У 71. броју „Српских Новина“ има тачан „десетодневни санитарски билетин вароши Београда“, који показује колико је њих од 10 до 20. марта 1880 г. боловало, и од чега, — и колико је њих умрло, и од којих болести. — Но то још није никакво чудо!

Но познато је да људи од чега болују од тога и умиру, или бар од чега не болују од тога и не умиру. И баш у томе лежи Београдско чудо што су тамо сада људи почели умирати од оних болести од којих нису боловали. Ево доказа (по извештају):

Од Хидрокефалоса умрло је за речено време њих *четворо*, а боловао је само *један*.

Од дифтерије, атрофије дечије, запалења коже срца, запалења црева и желуца, перитонитиса, пришта гангрене умрло је њих *девет*, а боловало није *ни један*.

(Од штампарских погрешака, нетачних извештаја или неудесних рубрика, хвала богу, није умро *нико*, а морало је боловати њих *више*.) А.

H i r d e t é s.

Ако још у коме буџаку има који игуман, попа, ђакон, или звонар, који није заслужио првен појас, нити ће га икад заслужити, нека ми се јаве што пре, док нисам отишао Босну да усрећим, — а моја ће очинска брига бити да му трбу одликујем. — Који добро пију, наравно да имају првенство. — Бог је помогао, Бог помаже, Бог ће и одсада помоћи!

Герман.

Б у к в и ц е.

З.

Зелено. — „Зелено“ је боја мађарска, за то су нам мађарска господа у Пешти тако зелена пред очима.

Зима. — И зима има своје радости, али само што те радости плаћамо по 17 фор. од фата.

Земун. Кад странац оде у Земун, а он од финансија и цинцара не може да види варош.

Застава. — Песма каже „Застава се наша вије“, ал' ова наша „Застава“ неће да се вије и савија ни о кога, него ко заслужи, оног барјаком слави, а ко скриви онога држаљетом.

Зељов. — Најсигурнија брава од лопова, и најбољи будилник (Weckeruhr), и ако нема патента.

Зјело — Каже се „зјело“ богат човек“; пошто је то пак стара реч и врло се ретко употребљује, с тога сад и има одвећ мало „зјело“ богатих људи.

Зора. — За појетичне људе има зора велику важност, за то појете често и свечано — зору дочекују.

Здравље. — Сомборци га имају и сувише, с тога се „Здравље“ из Сомбора на све стране разашиле.

Загонетка. — Загонетка је н. пр. кад неки Срби, који никад у сриско позориште не иду, увек се абонирају, кад нам какво *чивутско* позориште из Темишвара дође.

Зид. — Пословица каже, да „и зидови имају ушију“, не знам да ли имају ушију, али *стеница* сам видео.

Зипарати. — Ову сам реч чуо, али не знам шта управо значи *зипарати* (јер нисам *ожењен*).

Зајам. — Ко не зна шта је *зајам*, нека и не пита.

Зевати. — Овако се зове она радња наших лица, што се збива кад читамо неке београдске романе.

Звекан. — „Звекан“ се звао један шаљиви лист, што је пре неку годину излазио у Хрватској. Пошто тај лист сада не виђамо, молимо да нам ко јави, да ли има још *Звекана* у Хрватској?

Злато. — Није све злато што се *сија*, дакле н. пр. ћелава глава није злато; бајонет на пушци није злато; баре покрај повосадске променаде нису од злата; мастан капут није златан и т. д.

Зефир. — То је онај ветар што многим песницима непрестано кроз главу и кроз песме дува.

Аб.

Зар није тако?

Кад се српска стара права
Дају у бесцење; —

Кад „Недељни лист“ булазни:
„Ја сам опште мњење“; —

Кад не могу општине
Поднет' искушење; —

Кад владика за салату
Продаје печење; —

Кад се вредни измакну
Па напусте лење; —

Кад се не да човеку
Имат' уверење; —

Кад се држи „сабадшаг“
За драго камење; —

Кад нас гоне, а ишту
Наше одобрење;

Кад се мисли притиском
Уклонит' трвење;

Кад велики не разуму
Шта је огорчење; —

Кад Лојдови од неправде
Чекају спасење; —

Кад Тисина политика
Спомиње поштење, —

Онда ехо (то јест рацки)
Одговара по мађарски:
Ење! ење! ење!

△

Докторско надметање.

(Народна приповетка.)

У старо време живила су два врло славна доктора. Народ их је истина, као велике људе, јако поштовао, али их није умео по заслуги оценити, нити казати: који је од кога вештији и претежнији; пошто су оба двојица — тако рећи — једнаки били!

Временом се досади једноме од њих та неизвесност; пак да би у томе на чисто био, то ће неком приликом онеме другоме овако рећи:

Знаш ли шта брате?! Ето ми јоште ни сами не знамо, који је од нас двојице бољи мајстор у лечењу, а народ незна ни толико; пак га то збуњује, кад жели да бира вештијега за своје болестнике. Зато би ти ја предложио: да позовемо неколико људи као сведоке, па кад дођу, ти седи на столицу, а ја ћу ти пред свима једно око из главе извадити и после ћу ти га на ново тако вешто усадити, да ћеш на њега видети, као што си и пре видио! Ако узумеш и ти тако што урадити, онда остаје при староме; али ако не узумеш, онда ће народ увидити, да сам те превазишао, те ће једаред знати на чему је!!

Овај други није био хвалисаве нарави, пак се није волео пред народом, са својим знањем, кочоперити; али најпосле кад није друкчије, то пристане на његову понуду, те кад дођу сведоци, посади се на столицу, а онај му извади око из главе, опере рану од крви, намаже је неком водицом, пак му онет уместити око, са свим онако као што је и пре стајало, и овај се није могао потужити, да му је због тога његов вид штогод ослабио!

Сви су се чудили овако великој вештини, и већ су као у воску држали, да је овај за цело надвладао! Кад, ал онај, што му је око извађено било, устане, и рекне: да то није ништа тако страшно и да ће он своме побратиму тако исто око извадити, пак опет на ново усадити, и да му се с отим ни мало очни вид пореметити неће!!

Седне онај други на столицу, а овај му око извади; па како је крв мало већма навалила била, то он метне око на даску од пенџера, да му не би при испирању ране сметало. Докле је он ту радио, пролети онуда врапа, смотри око на пенџеру — који се отворен догодио — зграби га и однесе га да није нико ни опазио. А кал се доктор, мало час, окрене, да узме око и да га усади, али јест оћеш! нема ока!!

Да се не би когод осетио, шта се догодило, то он отрчи у кошару и брже боље ископа кози око, донесе га и усади у докторову главу, пак га запита: да ли види, као што је пре видио?!

Са свим добро видим, одговори овај: само то не разумем шта је, да ми ово усађено око, све нешто горе звера и све га нешто вуче, да у грађе и у лишће гледи!!...

И тако опет остане не пресуђено: који је од њих двојице већи у своме занату. Народ их је једнако поштовао као и пређе. Све је било по староме; само што ономе козије око није давало мира, кад год би нуз какве воће пролазио! А то је ваљда била божија каштига због његове таштине, која га је навела, да свога побратима, без невоље, пред народом понизи, умали и осрамоти!!

Н.

Шта да се ради?

Данаске нас скупо стаје
То женско одело;
И горе ће јоште бити
Како се почело.

Грдан новац жена кошта
Кад се упаради.
Мужеве се саветују
Шта сад да се ради?

Шта да с' чини са женама?
— Ево једне мисли сретне!
Носите их на рукама
(Да не деру бар штифлетне).

По немачком.

Како пролази онај, који женске послове ради.

(Народна приповетка.)

Био човек и жена, пак су се неколико година врло лепо слагали; он је орао, сејао, копао и другу пољску радњу преко својих руку премеао; а она му је јело и одело готовила, кошуље прала и остали домазлук у реду обдржавала.

Једаред се досади мужу пољска радња, те ће рећи својој жени: Знаш ли шта жено! Ја већ од дужег времена премишљам мисли свакојаке, пак сам пронашао, да ми нисмо праведно наш посао поделили! Ти ту код куће, врло лако живиш, јер само овамо онамо трчкараш и левентујеш, а ја ринтам и на нос падам од тешкога терета; него да ми то сад другчије окренемо. Ја ћу остати код куће, пак ћу ручак кувати, лебац месити и све домаће терете на

себе узети, а ти иди на њиву, пак ори, сеј, влачи и већ што буде нужно ради: мене ће ова промена малко окрепити, а ти ћеш се уверити како је тешко дан на дан издирати и да ја право имам, што се на свој несносни посао тужим.

Жена пристане на то, те одмах сутра дан оде с плугом на орање; а муж ће остати, да кућевне послове води и да у своје време ручак на њиву однесе.

Њиова је кућа била нуз један брег наслоњена, који је те исте висине био, као и кућни оџак; на брегу је нарасла лепа трава, где им је крава пасла. Човек помисли у себи: докле ја ту по авлији гњурам и у кујни кувам и прцварим, може се како год крава с брега омаћи и угрувати; него знам шта ћу радити. Вежа ћу једним крајем ужета краву за ногу, а други ћу крај спустити кроз оџак, пак ћу онда омчу направити и њоме се около појаса стегнути. Уже неће бити на затеги, те ћу моћи по кујни ићи и радити, а ако би се хтела крава омаћи, то ће она најпре мене тргнути морати, а ја ћу чим то осетим, одмах се одупрети и затегнути уже, пак ћу је тако сачувати, да се с брега не скотрља и не утуче.

План је био врло паметан, као што ће се мало час видити. Човек шврља по кујни са пајваном око појаса, као здрав читав; час меша јело, да не загоре; час рецка лукац у јело; час га соли и проба, час подстиче дрва да боље ври; . . . кад у један мах, али се крава омаче с брега; па како је пусто тешка била, то се тако јако у падању захука, да за један часак кувара чак у врх оџака увуче; где се на своју срећу заглави, те тако је он висио на једној, а крава на другој страни.

Међу тим је жена на њиви радила и на ручак исчекивала. Већ близу подне, али се ручконоша не појављује. Прође подне, пак најпосле и мала ужина, но ручка јоште никако нема. Сад се жена помами, пак окрене с плугом у село; а кад стигне кући, има шта и видити; виси крава нуз брег на ужету обешена, пак је већ скоро очима завратила. Кад жена то спази а она терај у кујну, да пита мужа зашто краву не избавља; али јест оћеш, човек се опет у оџаку заглавио, пак све грца од дима, који је од доле на њега наваљивао.

А, сто вила ушло у тебе! — повиче жена: — Зар се тако редује? Већ си ми уши набио са твојим чантрањем, како је женска радња лака; а ето први дан, како си се ђаволска посла латио, пак си читав дар-мар у кући направлио. Мене си радилицу без ручка оставио, а ти си се са кравом заједно обесио, те да нисам дошла, јошт би био и главом платио своју лудорију.

Па кад му је поштено буквицу прочитала, а она зграби нож, утрчи на брег, те пресече уже! Крава се стрпошта на сокак, а муж стрмекне у кујну, па како су оба двоје ваљано ребра нажуљили, то су све стењали и мечали од тешких болова.

Јоште је дуго овај пар људи живио; али никад више није мужу на ум падало, да се са својом женом мења послова јер је собственим страдањем дознао, да се свакоме треба оне радње придржавати у којој је вешт и на коју га је милостиви Бог упутио!

Н.

„Ја морам у рај — то несме да фали!“

Наш стари консисториални „фишкуш“, обичествовао је, да у згодним приликама особито ако је у добром „душе расположенију“, да што но наши кажу „вицдује“.

Као предмет његовог вицловања имала је чест бити увек његова верна му „сапутница живота“, његова почитајемаја „госпожа Сока“. Госпожа фишкушоваца имађаше све добродјетели које украшавају женски пол, а што је најлепше беше ужасно . . . (јаој, ако ме чује . . .) . . . *горопадна*.

Кадгод би се г. фишкушоваца појавила у потпуном елементу своје горопади, онда се обично њезин „либер фишкуш“ као флегматичар од дуга времена богу молио.

Ево једне појаве, којој сам и ја као публика присутан био.

— Она (са горопадним лицем и гласом и у највећој јарости, што је слушкиња „Дунђа“ просула по мере млека али лонац није разбила — и то треба знати). Та то је преко јего! Ох! гром вас спалио све редом! Ох изела вас грозница од малог па до тебе „фишкуше“! —

Фишкуш. (У највећој побожности шапуће). Недај господе, недај господе!

— Она. Та ово је цум крепирен, цум хинверден — ја ћу душе ми за цело побеснити!

— Он (тражи шешир и бурмутицу) — Подај господе па ма изгубио све процесе!

— Она. „Фишкуше“! та зар си онемио, обневидио, оглувио! Ох, господ те скрушио (полети му . . . не у наручје него . . . с прстима у очи. .) .

— Он (појури на поље с молитвом) — Недај господе, та недај господе ако бога знаш. (Шта је после залупљених врати иза кортине било то бог свети зна, а знаће боме и сирота „Дунђа“).

А сад да пређемо на главну ствар.

„Ја морам у рај — то несме да фали!“ — Тако се више реди стари „фишкуш“ у кругу својих пријатеља хвалисао. На питање, од куд он то у напред знаде, обичествовао је овако одговарати.

„Чујте, па запамтите. — Кад ја по вољи божијој на други свет одем, ја ћу управо да се упутим к дверима од раја. Затим ћу ево овом мојом (а боме и „Сокином“) лицем да куцнем до два до три пута у рајске двери, а изнутра ће да возгласи стари амиције Пера рајски кључар: „Ко се то усуђује да луна?“ — „Ја, Лаза „фишкуш“, који сам по милости божијој имао ту чест, да са мојом „Сокицом“ равно 50, словом *педесет година на земљи поживим*. А сад отварај тако ти свију угодника.“

— А свети ће Петар отворити рајске двери и увешће ме у рај с речима: „Оди, Лазо, оди слободно. . . Сокиног је и сувише било. — Доста си се напатио, — ето вите, ја морам у рај — то несме да фали!“

Ф

С и т н и ц е.

I.

Адвокат Божа.

А. Зашто воли зеца

Наш адвокат Божа?

Б. Јер са зеца може здерат'

Седам осам кожа.

II

Пера судија.

Чудите се како Пера ступа

У судије, — кад је тако луд.

— Молим, молим, и досад је ћупа

Увек била суд.

III.

Влажна кућа.

А. Одашта је влажна кућа

Господина Мише?

Б. Е гле јако, — зар не знате!

— Он и песме пише.

IV.

Жена под стражом.

Симица је Мара лена!

Тако вели Кажа.

Зато ли је дакле ноћу

Увек чува стража!

То се Сими не замера, —

Лена му је Мара;

Само не знам ко је чува

Од ноћног стражара.

V.

То се зове жена.

Кад ћеш Тинку видети

Дурљиву и љуту?

Само онда, брате мој,

Кад јој муж на путу.

Ч и с т в и н о г р а д.

Отисао Шокац да ради у винограду. Око подне носиће му син ручак. Кад је син дошао у виноград са ручком стане се свуда унаоколо обзирати, но не мога оца нигде да види, јер је сав виноград био пун корова више главе.

— Ма, ћале, ди си? завапи синак.

— Ево оди овамо ди се бресква тресе! повиче отац, тресући једну брескву, те по томе син виде, где је отац.

Н о в е п о с л о в и ц е.

Ово дана састао се Београђанин са неким Панчевцем на Сави и обојица чекаху лађу да приспе. Не знам о чему су говорили те ће рећи Београђанин: „каква ли је отуд вајда, као Панчевцима од њиове нове цркве.“ — „И Београђанима од њиови ноћни-фењера“ дода Панчевац у одбрану.

Прибел. К. К.

Н а ј н о в и ј и с а н о в н и к.

„Ад“ — значи да ће му душа свакако у накао.

„Министра“ — (сањати) значи, да ће и њега ђаво однети.

„Тор“ — приличи бити и освећеним лицима, али највише приличи једноме:

„Герм“ — значи да неће умастити брка од српске „гермштудле“, јер ће га све по прстима.

„Ап“ — значи *предлог*: на — кога треба да се дигне српска кука и мотика.

Ф.

Ћира. А бога ти, Спира, шта је то да Титељани нису поздравили Стојковића, кад је оно била светковина?

Спира. Мани се тога посла! Ко ће теби угодити: је си л' пре две године викао на њих (кад је био избор посланика) што су тако здраво поздрављали Стојковића!

Ћира. Шта је то са тим Протићем у Београду, зар већ није више дворски маршал?

Спира. Та чим је наименован за маршала, мени је одма изгледало, да ће ту скоро бити марш...!

Ћира. Је си л' ти путовао кадгод из Титела у Перлез по оној долици нуз речицу Бегеј?

Спира. Нисам, Ћиро брате, јер мени се мој живот још мили, имам ситну дечицу.

Ћира. Какво ће бити то „самоуображавајуће се друштво“ мађарских ђака у Новом Саду?

Спира. Па питај оне Србе, чијим новцем се то друштво оснива.

У Ш Т И П Ц И.

△ Новосађани продају *скеле* и *чамце*, што су спремили били ради прореченог потопа и љуте се што је потоп изостао, те су бадава трошили новце.

+ У Перлезу, Фаркаждину, Ченти и т. д. нашао је један старинар на неким кућама црне таблице са овим натписом: **EDZQAZSEZS**. Дуго је лунао главу шта је то и на каквом језику, док му не протумачише да је то мађарски и значи „SZESZFÖZDE“, а како туда нико незна мађарски, то су многе табле случајно *натрашке* изврнуте, а таблице је власт раздала да се меће на куће, где се *пече ракија*, ради порцијаша.

§. У новосадској позоришној дворани давана је дилетанска мађарска и немачка представа у корист „самоуображавајућег се друштва“ ђака мађарске гимназије.

Публике је било пуно, кажу да је било *неколико* и *Несрба*.

? Кажу да вармеђски велики бележник у Бечкерек у *Табакковић* није само *себе* убио, него и *Хертелендију*.

Нашим старинарима.

„Стармали“ је поред многог камења, на које наилази и који су му доста пута камен претиканија, наишао и на једну плочу с овим грчким натписом, те моли ако је коме нашем научењаку могуће, да нам је разреши.

*Zḗ Aenṓra dé Boláðz èn sé dízw dōzvu
Aadz èn sé dízw dōzvu mwōma sūrō maβ' iō.*

Циганске песме.

III.

Гуле деле рупуне,
Черо де е ромњаке,
Черо ме на камава,
Те дињас лаке девла.

Моју жену кад би хтео
Већ да прими благи бога,
Па и у сред раја свога!
Ма ја тамо не досепо.

IV.

Те ме џав е квика сос
Миндиг тернорес камос;
Нико фурес камавас;
Те сомнака давелас.

Сто година још да живим
Љубила бих момка свагда,
За маторог ја не марим,
Ма ми дав'о врећу злата,

V.

Пал е ромњи пиравас,
Те е ромња камавас;
Ромња манге кинавас,
Те пирами ме авлас!
Те манге со анелас?
Чорипен те фурибен!

За љубави жеднио сам,
А за женом тежио сам;
Жену најзад добио сам,
Ја њу често љубио сам!
Па шта сам се тим хаснио?
Отрц'о се и згурио!

(Наставиће се.)

П у с л и ц е.

Знате-ли колико се чиода направи у Европи за један дан? — Осамдесет милијуна. — Ала би то била дрека, да се нешто све те чиоде забоду у оне, који забадају трн у здраву ногу.

Тешке болеснике, који већ хоће да путују, бабе међу на кад, — ако им ни то не помогне онда су пропали. — Бизмарку, који такођер хоће да путује, рекао је цар Вилхелм „Никад!“ — Њему дакле ни кад неће помоћи.

Сегедин, који је лане потоцљен, сад ће да направи дуг, па да буде лепши, већи и мађарскији него што је икад био. О томе је већ и нарочити закон изишао. Ал није нуждан био закон, јер то је већ стари обичај, — и онај први васеленски потоп завршио се *дугом*.

У Београду се сад говори то, јесу-ли довољна три сведока бар за то, да докажу да пок. Илија Коларац своје огромно благо никако није мислио оставити ни гђи. Нешићки ни гђи. Карапешки (о чему се у прочем нико не сумња).

С друге стране опет пита се то, је-ли довољна коларчева оставштина, ма како огромна била да намири извршиоце тестаментa, ако би се ови сваки дан одборно са-стајали (што им тестаменат не крати) и примали по два дуката дневнице (која дневница ни једном смртном човеку не шкоди).

Кад једанпут Анђелић сврши своју мисију, и постане *куруријом* која води из окупације у анексију, онда ће ваљда патриотска дужност бити да га сви газимо, — јер то ће и г. Тиса чинити.

Из Коморана два *Србина* у име *српске* општине чиститају *српском* владици јубилеум језиком *мађарским*. У Коморану је српска општина, која се дави и скоро ће се удавити у језеру мађарском. Зар би се утопљенику и то замерило кад би, можда последњи вапај изустии својим рођеним језиком? — Ух, ала смо далеко дотерали у либералности!!

Досад је наша „Застава“ бележила оне општине, које су потпомогле новосадску општину. Сад би се већ могао окренути лист, па да се региструју оне општине, које досад још нису доспеле да то учине.

Ж а л о с т.

Једног осуде на смрт, његов друг који је дошао да се још једном виде — упита га „чега му је највећма жао жене — деце — или куће.“ — „Није ме ни чега жао одврати му осуђеник, само ме је жао *моји нови чизама на боре*.“ Лена жалост! —

Секунд.

Увек малерозан.

Карт'о сам се више пута,
Враћо с' често без капута;
Малакс'о сам био веће
Поред своје лоше среће.
Им'о колко, — све однесу!
Кући носим — празну кесу
И у срцу неки страх,
Да ми стане махом дах
Кад се сетим своје жене
И придике „слатке“ њене!
Хајд' једаред да на визу
Ставим своју жену Лизу;
Да покушам своју срећу,
Па се више картат' нећу,
Дели брже
Пецо друже!
Није шала
Ово мала!
А ти боже, —
У кога се свашта може, —
Де помози сад!
Ма више никад!
„Четир краља“!
Викну Пеца
„Ето, брате, мени жене!“
Ја густирам... кад у мене?
Ох несреће
Све то веће!
„Четир кеца“!

МКпр.

Љубавна невера.

(т. ј. како се у романима представља и како у истини бива). Од К. Костића.

I.

Он је волео њу изнад свега, и она њега. Он је становао у кући њезина оца. Једном је виде изневерила га. Као бесан полети на улицу, оде и купи један јак конопац, врати се кући, љутито затвори за собом врата седе и написа једно писмо управљено на њена оца, узе конопац и обмота њиме неколико пута свој — сандук. Иселио се из квартира и ништа више.

II.

Он љубоморан до крајности, та ено је гледа где шета с другим на забави читаво вече — изневерила га. Целу ноћ није — се пробудио, а у јутру чим је устао похита свом супарнику, јурну у собу и рече свом непријатељу: „Господине ви сте ми моју срећу отели, ја знам једну страшну тајну те госпоћице, коју пре но што вам кажем позивам вас да — ме частите; она нема ни једне паре!“ И оба супарника се упутише у кафану.

III.

Изневерила га. У руци му њезино писмо, које је писала другом. Није могао остати у вароши, изашао је у шуму да тражи боном срцу лека. Ено га иде боже мој, како гледа, као да тражи које ће дрво, сада стаде пред једним великим растом, који је леп хлад давао а трава

„доле чисто те мами да јој се спустиш „Овде ћу ево“ рече он „боже ти јој суди“ погледа још једном ово писмо, спусти се на траву и — заспа у хладовини.

IV.

Ено га, већ два часа стоји под њезиним прозором и чека да би му бар један поглед бачила, нема је — изневерила га, од љутине баца флауту коју је понео те јој под прозором свирао и брзим корацима појури потоку, гледао је и зверео на све стране да ли ко од куд иде и кад се увери да никога нема, збаци љутито са себе аљине и скочи од једаред у воду да се — окупа.

V.

Дознао је, да нити је он први нити је сам он кога она воле. то му није дало мира код куће, оде и где год је стигао свуда је сипао у себе отров — ракију, али кад је напиток изашао из кафане он извади из џепа стакоце напуњено зеленкастом неком течношћу и искапи га па се стресе од љутине, јер то беше најљући отров, што га људи зову горка ракија, попио је, да га стомак не боле.

Б у б н у о т е к а.

Љубезни господине пресједниче! премда је стечај отворен на парохију Ченчанску, то се усуђујем вама и општини јавити; у мени би имали, доброг, моралног, чину свом с ходног, свештеника, и као карловачки ђак појање карловачко, добро знам, и лепо поим, висок отличан свештеник. Лепо служим уменићете имати Богослуженије лепше него у Карловци, тако су моја свака је реч тако лепа и појање, да човеку коса у глави расте, предикатор добар. Уменићете најмање 10 пута предикату имати преко године више пута боље него ваш бивши поп Андреи, можете упитати господина Наместника Предића, и у В. питајте за мене, менесу хотили изабрати али поп Андра учинио је нешто с' новцем.

Тако дакле пишите ми кад да дођем и нашто да дођем да неби потрошио крајцару моју у ветар. Ја би рекао, да дођем на Цвети, али ако је потреба могу и што пре доћи, пишите ми, јаћу један четвртак бити у Бечкерку, ваши људи има и тако лако могу доћи до вас, боље би било да будемо готови до васкресења, с највећем понизностију остајем ваш с мојим свештеничким благословом мојој славној Србадији.

У 5. Марта 1880

Н. Н.
Парох.

Amare и vocare.

Владан С. и Младен П. оба гимназисте, ишли једном по биље, камење ли, неznam, тек ће проћи поред газда Тошине баште, која буди узгред речено — не беше заграђена. Владо, рече Младен, видиш ли ти оне крушке тамо ала су лепе, ајде да узберемо коју неће нас нико видети. Али високо је море, па како ћеш. Лепо попећу се и за часак Младен је био на крушки. Неколико пута ако је

затресао кад Владан викну: Младене ево ча— Тоше. Сиroma Младен није бирао како ће сићи по љосне доле оледину, као клупче какво. Сад је ваљало бегати, ал' оћеш' ча Тоша већ је ту и да имају крила соколова, перје меса не би изнијело. „Ту сте ћивте, карлицу вам госпоцку, виче и псује озлојеђен чича, дошли сте да арате сиромашке баште, али муку вам вашу научићу вас памети.“ Немилосна мотка парадирала је у руку још не милостивијег господара, тек да се спусти на лупешка плећа. „Драги чико, поче Владан очајно, немојте нас тући, ми смо ђаци, отидите па нас јавите г. управитељу, тамо ћемо зацело добити своје само нас не туците драги чико, немојте! Немојте, драги чико, немојте нас тући, молили су обадва.

Газда Тоша се стиша на ову молбу, те ће запитати, са оном истом строгошћу, ни мало не показујући да му је гњев одуминуо: Па како се зовете?

„Згледнуше се оба друга пред тираном тим“ — мучан је био њихов положај, овамо Тошина мотка онамо опет управитељ и затвор, мешто обична ручка папир-кнедле, мука жива.

Нема се куд ви камо, мислио је Младен и већ заустити да каже име, али га Владан предвари и проговори брзо: „Ја се зovem амаге, а овај се зове vocare.“

Газда Тома забележи у рабош, и рече им да могу ићи, а он већ зна где је г. управитељ.

Сутра-дан ево га — Тоша г. управитељу, потужи му се и каже му све шта је и како је. Добро, како се зову пита управитељ, „амаге и vocare“ господине.“ Г. управитељ се на смеши и рече му да су то *верба* (глаголи.) Ама каква *врба*, ако бога познајете, та да сам их на *врби* наш'о не би ни речи рек'о, него на рођеној мојој крушки“, викао је газда Тоша да креч опада, али узалуд, ствар је на том прошла.

Б.

Циганска мудрост.

Газда Пера наручи неком циганину Штеки да му скује путо — али што ваљано. Та не води бриге рече Цига, направити га ја. Погоде се за 5 фор. и г. Пера исплати напред погођену суму. Беше већ близу доба, да се коњи воде у пашу — Г. Пера једва је чекао, да цига путо донесе. Један дан сретне газда Пера Штеку — овај је баш носио путо; аха помисли газда Пера као што треба „Но рече газда Пера, добро кад носиш путо, и онако ми је нужно.“ Ово путо газда Пера неваља, није за тебе, ти добро знаш да се ја код тебе више пута напијем и вина и ракије — па ћу ти за ту љубав знаш направити путо, што га ни си никад ни видио — и што га нећеш никад ни видети, што га никад ниси имао, и што га нећеш никад ни имати. Цига је остао веран својој тако тврдо задатој речи — а газда Пера и данас чека то чудновато путо. —

Секунд.

„Стармали“ излази 10., 20 и последњег у сваком месецу. Годишња цена 4 ф. годишња 2 ф. на 3 месеца 1 фор. За Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шаље на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду. Претплату пак и огласе, ваља слати на штамарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

ПОЗИВ НА ПРЕДПЛАТУ.

Са овим бројем истиче предплата свој господи предплатницима, који су се са 1 фор. само на три месеца предплатили. С тога их молимо да за времена предплату опет са 1 фор. поновити изволе, како би им се лист као и до јако без прекида уредно слати могао.

Предплата молимо да се шаље: Штампарији А. Пајевића у Нови Сад; из Србије пак књижари В. Валожиха у Београд.

АДМИНИСТРАЦИЈА „СТАРМАЛОГ.“

Најновије књиге.

(Под овим насловом навестићемо сваку књигу, која се уредништву тога ради припошље.)

Путовање по новој Србији, пише Сретен Л. П. Издање књижаре браће М. Поповића. Свеска трећа, цена 20 новч. или по динара. У Београду добити се може у књижари Андрије Пурића, Васина улица и Велимира Валожиха.

Одговори Администрације.

Свима нашим претплатницима у Вршац. Молимо да поновите предплату за II. ч. јер ми нисмо примили ни све оне новце, које сте тамошњем скупљачу за I. ч. положили. Он нам је послао само Ваша имена, а новце је у доброј намери код себе задржао, као још и много већу своту, коју је од наших књига и календара напозарио. Но то већ спада на други лист, који ћемо на јавност изнети ако се од стране његових та ствар у ред не доведе. Ваља изближе познати „родољубиви“ рад таквих скупљача, који туђе новце покупе на потроше и још им се то нехотице у врлину уписује.

Г. Перо Крецо, Петровац, Босна. Молимо да накнадите 36 новч. које смо платили поштарине за она 2 ф. што сте нам као предплату на „Стармали“ послали. Бројеве од почетка године све смо опремили.

Г. Тодор Руђавац, трг. Сарајево. Хвала на припослатим бројевима од лањске године. Шаљемо Вам све бројеве од ове године. Примили смо 2 ф. као предплату.

Г. Иван Ј. Иванић, Н. Врбас. За примљених 9 бројева од пр. год. уписујемо Вам 1 ф. за II. ч. о. г. а 34 н. шаљемо Вам у готовом.

Поп Марку Петровићу у Бранковину. Лист Вам се од почетка ове године шаље. Предплату изволите послати књижари В. Валожиха у Београду.

Госпођи Катарини Јегдић, Оросламош. За припослате бројеве „Стармалог“ платили смо за Вас 1 ф. 25 н. за II. ч. „Јавора“ и 1 ф. за II. ч. „Стармалог“ као што сте сами наредити изволели, на зато Вам нисмо ни јављати хтели.

Г. М. С. Пајић, Шабац. Примили смо од Вас 20 јануара 1 ф. сада пак 2 ф. од чега иде 50 новч. за поручену књигу коју Вам поштом у кретоплету шаљемо. Остаје дакле само 2 ф. 50 н. Свега на 1/2 године за Вас и ни за кога другог више.

Г. Јован Бајић, гостионичар Панчево. за 7 добрих бројева уписујемо Вам 1 ф. за II. ч. као предплату. Остале бројеве враћамо.

Г. А. Пешић, Јарковац. 2 ф. уписујемо Вам за Јули—Децембар о. г. по Вашој жељи. Хвала на осталом.

Дружини читаонице кличевачке (преко г. А. И. Богдановића у пожаревцу). Примили смо од Вас само 1 фор. али како лист за Србију стаје 5 фор. у банкама, изволите допунити и поновити предплату да Вам се лист непрекидно шаље. Првих 8 бројева посламо пре неколико дана.

НАРОДНИ ЛЕЧНИК

ПОУКА О ЖИВОТУ И ЗДРАВЉУ

ПИШЕ

Др. Милан Јовановић

књига друга

ушла је већ у штампу и донеће ове чланке:

1. Рачунајмо са нашим животом! (Једна реч очевима и — „оцима.“)
2. Како ваља повијати децу?
3. Шта не ваља у женској одећи?
4. Обичаји што нас загиру и море II.
5. Једна прича о ваздуху.
6. Пазимо на воду!
7. Примери големих старости.

„Народни Лечник“ излази свака три месеца у једној књизи од 64 стране са корицама, а цена му је годишње за четири такве књиге само 1 фор. или 12 гр. чарш. за предплатнике, који унапред предплату положе. Предплатницима шаљемо књиге како која из штампе изиђе о нашем трошку.

Предплату за „Народни Лечник“ примају: у Ми-тровици г. П. Панаотовић, у Сомбору књижара М. Каракашевића, у В. Кикинди књижара Јове Радака, у Ст. Бечеју књижара М. Д. Сомборског, у Бечкереку књижара Монголд, у Сентомашу г. М. Рунић, у Карловцима књижара К. Павловића, а за Боку Которску Спирос Петровић у Котору, као и сви познати растуривачи српских књига у нашим мањим и већим местима које овим јавно молимо да се сваки у своје месту заузме око скупљања предплате на ове за народ корисне, а тако јефтине књижице. За тај посао ми им осим своје захвале уступамо радо 10% од скупљене предплате.

У Новом Саду 30. марта. 1880.

Штампарија А. Пајевића

издавалац „Народног Лечника“.

РЕД ПЛОВИДБЕ

ПУТНИЧКИХ ПАРОБРОДА.

Од 24. марта 1880. до даље наредбе.

Из Новог Сада у Земун уторником, средом, четвртком, петком, и суботом после 5 сахата у вече.

Из Новог Сада у Тител, Оршаву и Галац: средом и суботом после 5 сахата у вече.

Из Новог Сада у Пешту: понедеоником, средом, петком, суботом и недељом после 1/2 11 сахата пре подне.

У Новом Саду 24. марта 1880.

У П Р А В А.